

13.3.2023

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan yksikölle

JATKUVISTA JA SÄÄNNÖLLISISTÄ KOTONA ANNETTAVISTA
PALVELUISTA SEKÄ YHTEISÖLLISESTÄ ASUMISESTA PERITTÄVÄT
ASIAKASMAKSUT

Voimassa: 13.3.2023 - 12.3.2032

Korvaa Jatkuvista ja säännöllisistä kotona annettavista palveluista sekä pitkäaikaisista asumispalveluista perittävät asiakasmaksut PYSY147, 22.2.2022

Luokka Talous

Asiasanat asiakasmaksut, kotihoito, lapsiperheiden kotipalvelu, asumispalvelut, tuettu asuminen, yhteisöllinen asuminen

Sisällys

1.	Palveluiden määrittely	2
1.1	Jatkuvat ja säännölliset kotona annettavat palvelut	2
1.2	Yhteisöllinen asuminen	2
1.	Asiakasmaksun määrittämisen perusteet	3
2.1.	Asiakasryhmät, joilta ei peritä asiakasmaksua	4
2.2	Puolison tulojen huomiointi asiakasmaksua määriteltäessä	5
2.3	Asiakasmaksun määrittäminen	6
2.4	Maksun perusteena olevat tulot	8
2.5	Tuloista tehtävät vähennykset	9
2.6	Tuloina ei oteta huomioon	10
2.	Asiakasmaksun alentaminen ja perimättä jättäminen	11
3.	Palvelun keskeytykset ja niiden vaikutukset	11
4.	Tarkistamistilanteet ja päätösten oikaisu	12
5.	Muutoksenhaku	13
6.	Viitteet	14
7.	Liitteet	15

13.3.2023

1. Palveluiden määrittely

1.1 Jatkuvat ja säännölliset kotona annettavat palvelut

Kotona annettavalla palvelulla tarkoitetaan terveydenhuoltolain 25 §:ssä tarkoitettua kotisairaanhoidoa ja kotisairaalahoidoa sekä sosiaalihuoltolain 19 a §:ssä tarkoitettua kotihoitoa. Kotisairaalahoido on tehostettua kotisairaanhoidoa, ja kotisairaanhoidoa nimitetään myös kotihoidoksi.

Jatkuvaa ja säännöllistä kotona annettavaa palvelua on myös lapsiperheiden kotipalvelu, joka on sosiaalihuoltolain 19 a §:n mukaista kotihoitoa.

Asiakasmaksulain 7 b §:n mukaan kotona annettava palvelu on jatkuvaa ja säännöllistä, jos sitä annetaan vähintään kerran viikossa ja palvelun arvioidaan sen alkamisesta kestävän tai palvelu on tosiasiallisesti kestänyt vähintään kaksi kuukautta.

Tilapäistä kotihoitoa tai kotipalvelua on palvelu, jota annetaan harvemmin kuin kerran viikossa tai palvelua annetaan alle 2 kuukautta.

Jos asiakas saa palvelua joka toinen viikko 6 kuukauden ajan, asiakkaan asiakasmaksu ei määräydy tämän pysyväisohjeen mukaisesti, vaan asiakkaalta peritään tilapäisen palvelun maksu PYSY069 mukaisesti.

Jos asiakas saa palvelua joka viikko yhteensä 6 viikon ajan, asiakkaan asiakasmaksu ei määräydy tämän pysyväisohjeen mukaisesti, vaan asiakkaalta peritään tilapäisen palvelun maksu PYSY069 mukaisesti.

1.2 Yhteisöllinen asuminen

Yhteisöllisellä asumisella tarkoitetaan tässä pysyväisohjeessa sosiaalihuoltolain 21 b §:n mukaista, hyvinvointialueen järjestämää asumista esteettömässä ja turvallisessa asumisyksikössä, jossa henkilön hallinnassa on hänen tarpeitaan vastaava asunto ja jossa asukkaille on tarjolla sosiaalista kanssakäymistä edistävää toimintaa.

Yhteisöllistä asumista järjestetään henkilölle, joka tarvitsee sitä sillä perusteella, että hänen toimintakykynsä on alentunut ja hoidon ja huolenpidon tarpeensa kohonnut korkean iän, sairauden, vamman tai muun vastaavaan syyn vuoksi.

Yhteisöllinen asuminen on pitkäaikaista silloin, jos palvelun arvioidaan sen alkamisesta lukien kestävän tai jos palvelu on tosiasiallisesti kestänyt vähintään kolme kuukautta (AsiakasmaksuL 7 b §).

13.3.2023

1. Asiaksmaksun määrittämisen perusteet

Jatkuvien ja säännöllisten kotona annettavien palveluiden asiakasmaksuista säädetään asiakasmaksulain 10 e §:ssä.

Maksu määrätään kalenterikuukausittain. Jos palvelu alkaa tai päättyy kesken kuukauden, maksu peritään niiltä päiviltä, joilta palvelua on saatu.

Jatkuva ja säännöllinen kotona annettava palvelu (**kotihoito**) voi sisältää kotipalvelua, kotisairaanhoidon ja/tai kotisairaalahoidon. Kotipalvelun, kotisairaanhoidon ja kotisairaalahoidon palveluiden tarpeiden perusteella suunnitellaan asiakkaalle palvelutuntimäärä, jonka perusteella asiakkaalle lasketaan yksi kotihoidon asiakasmaksu. Palvelutuntimäärä kirjataan palvelupäätökselle.

Lapsiperheiden kotipalvelun ja yhteisöllisen asumisen asiakasmaksut määräytyvät suunniteltujen palvelutuntien perusteella, jotka kirjataan palvelupäätökselle. Asiakkaalta voidaan periä esimerkiksi kotihoidon kuukausimaksu ja lapsiperheiden kotipalvelun kuukausimaksu erikseen palvelutarpeen mukaisesti.

Tukipalveluista voidaan periä erillinen maksu, jos tukipalvelut ovat kirjattu asiakkaan asiakassuunnitelmaan. Tukipalveluiden asiakasmaksuista löytyy oma pysyväisohje PYSY146.

Asiaksmaksuun ei sisälly asumiskustannuksia, vaan asiakkaat maksavat asumiskustannuksensa itse. Iäkkäiden pitkäaikaisessa palveluasumisessa vuokranosuus maksetaan asiakasmaksun yhteydessä, mutta vuokra ei kuitenkaan kuulu asiakasmaksuun.

Asiakkaalta perittävä maksu ei saa ylittää palvelun tuottamisesta aiheutuvia kustannuksia (AML 2 §). Enimmäismaksuista päättää sosiaali- ja terveyslautakunta. Enimmäismaksuista lisää liitteessä 4.

Jatkuva ja säännöllinen kotona annettava palvelu sekä yhteisöllisen asumisen asiakasmaksut eivät kerrytä asiakkaan maksukattoa.

Asiakkaan tulojen selvittäminen

Asiakkaan tai asiakasperheen tulojen selvittämiseen viranomaisrekistereistä pyydetään kirjallinen lupa tulonselvityslomakkeella (Tuloselvitys asiakasmaksu brutto 309–035). Asiakas/asianhoitaja voi esittää tarvittavat tulot myös itse, mikäli hän ei halua antaa lupaa rekistereiden käytölle.

13.3.2023

Mikäli asiakas kieltäytyy tulojen selvittämisestä, määrätty asiakasmaksu enimmäismaksujen mukaan.

Asiakkaiden tulot tarkistetaan vuosittain, ellei asiakkaan tulotasossa tapahtunut nousu tai lasku edellytä maksun tarkistamista tiheämmin. Asiakkaalla/asioidenhoitajalla on velvollisuus ilmoittaa tuloissa tai vähennyksissä tapahtuvista muutoksista. Jos asiakkuudessa on yli vuoden pituinen tauko, asiakkaalta pyydetään uusi lupa tuloseelvityksen tekemistä varten (tulosidonnaiset maksut).

Sosiaali- ja terveystoimialan viranomaisella on oikeus saada asiakasmaksun määrittelyä varten asiakkaan taloudellista asemaa koskevat asiakirjat muilta viranomaisilta (AsiakasmaksuL 14 a §).

2.1. Asiakasryhmät, joilta ei peritä asiakasmaksua

Rintamaveteraanit ja sotainvalidit

- Rintamaveteraanit sekä sotainvalidit saavat kotona annettavat palvelut maksutta
- Kotona annettavasta palvelusta ei peritä maksua henkilöltä, joka on ennen vuotta 1991 ollut asevelvollisena
- tai YK-joukoissa vammautunut tai sairastunut, ja haitta-aste on sotilasvammalain mukaan vähintään 20 %.
- Rintamaveteraaneilta ei peritä palveluasumisen hoivasta tai aterioista maksua. Asiakkaat maksavat vain asumisen kulut.

Vammaiset henkilöt

- Jatkuvasta ja säännöllisestä kotihoidosta ei peritä maksua henkilöltä, jolla on vammaispalvelulain mukainen palveluasumispäätös. Asiakkaalta ei peritä kotihoidon (tilapäinen tai säännöllinen) maksuja eikä tulosidonnaisia tukipalvelumaksuja. Lääkärin tai hammaslääkärin tilapäisen käynnin maksu peritään.
- Sosiaalityöntekijä on tehnyt vammaiselle henkilölle vammaispalvelulain mukaisen henkilökohtaista apua koskevan päätöksen. Tällöin ei maksua peritä kotihoidosta (tilapäinen tai säännöllinen). Maksu peritään kuitenkin kotihoidon tukipalveluista sekä lääkärin/hammaslääkärin kotikäynneistä, jotka eivät ole kotihoitoa.
- Vammaispalvelulain mukaisessa palveluasumisessa, kehitysvammalain mukaisessa asumispalvelussa ja sosiaalihuoltolain perusteella vammaisille henkilöille myönnettyssä asumispalvelussa ei peritä palvelusta maksua. Asiakas maksaa ateriamaksut, perusmaksun käyttöperusteisesti sekä vuokran suoraan vuokranantajalle. Vammaisilta henkilöiltä perittävistä maksuista on pysyväisohjeet PYSY050 ja PYSY051.

13.3.2023

Lisäksi arviointikäynti kotihoidon palvelujen tarpeesta on asiakkaalle maksuton, sillä se katsotaan terveyttä edistäväksi käynniksi. Kotihoidon palveluseteliasiakkuuden väliarviointikäynnit ovat myös asiakkaalle maksuttomia.

Lapsiperheet (sosiaali- ja terveyslautakunnan päätös 2.5.2017 § 122)

Säännöllisestä lapsiperheiden kotipalvelusta ei peritä maksua

- lastensuojelun asiakkaana olevilta perheiltä, joille on myönnetty kotipalvelua lastensuojelun avohuollon tukitoimena ja kotipalvelu on kirjattu lapsen asiakassuunnitelmaan
- sosiaalihuoltolain mukaisen sosiaalityön asiakkuudessa olevien erityistä tukea tarvitsevien lasten perheiltä, joille kotipalvelun tarve on kirjattu asiakassuunnitelmaan
- pitkäaikaisen vammaispalvelun piirissä olevilta asiakasperheiltä, joiden pitkäaikaisen tuen tarve on kirjattu asiakassuunnitelmaan
- asiakasperheiltä monitoimijaisen palvelutarpeen arvioinnin jakson aikana (maksimissaan kolme kuukautta), ja kotipalvelun tavoitteet on kirjattu vastuusosiaalityöntekijän muistiinpanoihin tai loppuyhteenvetoon.

Alle 18-vuotiailta ei peritä säännöllisen kotihoidon maksua.

2.2 Puolison tulojen huomiointi asiakasmaksua määriteltäessä

Puolison tulot huomioidaan asiakasmaksua määriteltäessä seuraavan taulukon 1 mukaisesti.

Palveluntarve	Asiakasmaksu määritetään puolisoitten
Toinen puolisoista siirtyy yhteisölliseen asumiseen	omien tulojen perusteella
Toinen puolisoista saa säännöllistä kotona annettavaa palvelua	yhteenlaskettujen tulojen perusteella
Molemmat puoliset ovat saman yhteisöllisen asumisen tai säännöllisen kotona annettavan palvelun piirissä	yhteenlaskettujen tulojen ja palvelutuntien perusteella
Puoliset ovat eri palveluiden piirissä	omien tulojen ja palvelutuntien perusteella
Toisella puolisoista on vammaispalvelulain mukainen palveluasumispäätös tai henkilökohtaisen avun päätös	omien tulojen ja palvelutuntien perusteella

Taulukko 1. Puolison tulojen huomioiminen asiakasmaksua määriteltäessä

13.3.2023

Jos toinen puolisoista saa säännöllistä kotona annettavaa palvelua, puolison tulot huomioidaan asiakasmaksun määräytymisessä. Yhteisöllisen asumisen asiakasmaksu määräytyy sinne sijoitetun asiakkaan tulojen perusteella, puolison tuloja ei tällöin oteta huomioon.

Jos kumpikin puolisoista on yhteisöllisessä asumisessa, tuetussa asumisessa tai säännöllisessä kotihoidossa, puolison tulot huomioidaan asiakasmaksun määräytymisessä. Asiaksmaksu määritellään yhteiseksi yhteenlaskettujen tulojen ja yhteenlaskettujen palvelutuntien perusteella. Maksu jaetaan puolisoitten kesken palvelutuntien mukaan ja kummallekin lähetetään oma lasku.

Jos puoliset ovat eri palveluissa, asiaksmaksu lasketaan molemmille puolisoille omien tulojen ja omien palvelutuntien perusteella.

Puolison tuloja ei huomioida asiakasmaksussa, jos toisella puolisoista on vammais- palvelulainsäädännön mukainen palveluasumispäätös tai henkilökohtaisen avun päätös. Rintamaveteraanin ja sotainvalidin puolisolle säännöllisen kotihoidon tai pitkäaikaisen palveluasumisen asiaksmaksu määritetään omien tulojen pohjalta.

2.3 Asiaksmaksun määrittäminen

Jatkuvasta ja säännöllisestä kotona annettavasta palvelusta sekä yhteisöllisestä asumisesta peritään tulosidonnainen kuukausimaksu, joka määräytyy:

- palvelun käyttäjän maksukyvyn (tulot),
- perheen koon ja
- palvelun määrän (palvelutunnit) mukaan.

Asiaksmaksu määräytyy asiakkaan bruttotulojen mukaan siten, että bruttotuloista vähennetään ensin perheeseen mukainen tuloraja. Asiaksmaksu saadaan kertomalla jäljelle jäävä osa maksuprosenttitaulukon osoittamalla maksuprosentilla.

Asiaksmaksulaissa ei määritellä asiakkaalle käyttövaraa.

Asiaksmaksulain 10 e §:ssä määritellään perheeseen mukaiset tulorajat, jotka löytyvät liitteestä 1.

Perheeseen lasketaan puoliso (avioliitto, avoliitto tai rekisteröity parisuhde) sekä samassa taloudessa elävät alaikäiset lapset. Jos palvelua annetaan perheelle tai yhdelle yhteistaloudessa elävälle perheenjäsenelle, lasketaan perheeseen kuuluvaksi vastaavasti kaikkien perheenjäsenten lukumäärä.

13.3.2023

Muut samassa taloudessa elävää täysi-ikäistä lasta tai palvelun saajan aikuista sisarusta ei lasketa mukaan perhekokoon. Jos palvelun saaja on täysi-ikäinen, ei samassa taloudessa asuvaa vanhempaa lasketa mukaan perhekokoon. Rintamaveteraaneja ja sotainvalideja ei lasketa mukaan perhekokoon.

Jos joku perheenjäsen on pitkäaikaisessa tai yli kolme kuukautta kestävässä laitostai perhehoidossa, häntä ei lasketa mukaan perhekokoon.

Maksun perusteena käytetyt maksuprosenttitaulukot ovat sosiaali- ja terveyslautakunnan (11.5.2021 § 95) hyväksymiä.

Säännöllisen kotihoidon sekä yhteisöllisen asumisen asiakasmaksu määräytyy liitteen 2 mukaisen maksuprosenttitaulukon mukaan.

Säännöllisen lapsiperheiden kotipalvelun asiakasmaksu määräytyy liitteen 3 mukaisen maksuprosenttitaulukon mukaan.

Jos palvelutuntien määrä vaihtelee kuukausittain, maksua määriteltäessä saadaan käyttää maksuprosenttia, joka vastaa palvelutuntien keskimääräistä määrää. Palvelutunnit huomioidaan kokonaisina tunteina siten, että osittaiset palvelutunnit pyöristetään lähimpään kokonaiseen tuntiin ja puolikkaat tunnit pyöristetään ylöspäin.

Asiakkaalle suunniteltu palvelutuntien määrä tulee kirjata palvelupäätökseen, jonka pohjalta asiakasmaksupäätös tehdään.

Asiakkaan palvelutarpeen muuttuessa yli kuukauden ajaksi säännönmukaisesti suuremmaksi tai pienemmäksi kuin hoito- ja palvelusuunnitelmalla on määritelty, hoito- ja palvelusuunnitelmaa sekä palvelupäätöstä muutetaan palvelutuntien osalta, mikä johtaa asiakasmaksun tarkistamiseen. Asiakasmaksu tarkistetaan palvelupäätöksen perusteella.

Yhteisöllisen asumisen ja pitkäaikaisen tuetun asumisen asiakkaalta peritään päätöksen yhteydessä myös hänelle suunnitellut ateriapalvelujen maksut, jotka löytyvät liitteestä 5.

Ateriamaksu ei ole tulosidonnainen, vaan se lisätään palvelutuntien perusteella lasketun asiakasmaksun päälle. Asiakasmaksu koostuu kokonaisuudessaan palvelutunneista perittävistä maksusta sekä ateriamaksusta.

Jos asiakkaan tulot eivät riitä asiakasmaksun maksamiseen, voidaan asiakasmaksua alentaa tai jättää perimättä asiakkaan hakemuksesta. Tällöin ateriamaksua voidaan myös alentaa.

13.3.2023

Palveluasumisen ja tuetun asumisen asiakkaat maksavat itse terveydenhuoltomonsa. Asiakas maksaa esimerkiksi poliklinikkamaksut yhtäläisten perusteiden mukaisesti kuin kotona asuvat.

2.4 Maksun perusteena olevat tulot

Asiakas on velvollinen ilmoittamaan tulonsa asiakasmaksua määriteltäessä. Asiakas ilmoittaa tulonsa tuloseelvityslomakkeen avulla, jossa kysytään myös asiakkaan suostumusta viranomaisten sähköisten rekistereiden käyttöön.

Jatkuvissa ja säännöllisissä kotona annettavissa palveluissa sekä yhteisöllisessä asumisessa huomioidaan seuraavat tulot:

Kuukausitulona otetaan huomioon asiakkaan kaikki **jatkuvat ja vuosittain toistuvat veronalaiset tulot**. Asiakasmaksun määrittämiseen käytetään toisin sanoen asiakkaan bruttotuloja.

Kuukausituloina huomioidaan (AsiakasmaksuL 10 f §):

- Jatkuva tulot, kuten veronalaiset ansio-, eläke- ja etuustulot
- Vuosittain toistuvat pääomatulot, kuten osinko-, korko- ja vuokratulot
- Verosta vapaat tulot
- Metsätulo (10 j §)
- Vammaistuki (**huomioidaan vain palveluasumisessa ja tuetussa asumisessa, ei kotona annettavissa palveluissa**)
- Eläkettä saavan hoitotuki pois lukien siihen kuuluva veteraanilisä (10 f §:n mom. 3)
- Jatkuvat tai vuosittain toistuvat apurahat ja tunnustuspalkinto siltä osin, kun on tieteellisen, taiteellisen tai yleishyödyllisen toiminnan tunnustukseksi saatu palkinto (tuloverolaki 82 §:n mom. 3)
- Opintoraha
- Aikuiskoulutustuki
- Lasten kotihoidon tuki
- Opintojen johdosta suoritettavat jatkuvat tai vuosittain toistuvasti saadut apurahat ja muut vastaavat avustukset
- Elatustuki (10 f §:n mom. 3)

Jos asiakkaan tulot vaihtelevat, kuukausitulona otetaan huomioon viimeksi kuluneiden 12 kuukauden keskimääräinen kuukausitulo (10 f §:n mom. 5).

Tulojen muutokset huomioidaan siitä ajankohdasta lähtien, kun muutos on tapahtunut. Asiakkaan siirtyessä palvelusta toiseen, ei entisestä palvelusta saatua takautuvaa tuloa oteta huomioon. Muutoin tämä otetaan huomioon kuukausitulona.

13.3.2023

Tarkennuksia jatkuviin ja vuosittain toistuviin pääomatuloihin

Tulot huomioidaan bruttomääräisesti:

- Vuokratulot (esim. asunto-osakkeesta, asuintalosta, liiketiloista, tontista ja viljelysmaasta sekä irtaimistosta. Vuokratulosta vähennetään asiakkaan omistusasunnon yhtiövastike (=hoitovastike, rahoitusvastikkeita ei huomioida).
- Korot (esim. pankkitalletuksista ja obligaatioista yms. joukkolainoista),
- Osingot (esim. pörssi- ja puhelinosaakkeista)
- Tuotto- ja voitto-osuudet silloin kun nostetaan (esim. rahastoista)
- Vain voittovaroista maksettava pääomanpalautus (Osakeyhtiö voi maksaa osakkaalle eri tavoin muodostetuista rahastoista pääomanpalautusta. Rahasto on voitu muodostaa a) pääomansijoituksista b) voittovaroista vai c) sekä sijoituksista että voittovaroista. Pääomatulona otetaan huomioon vain voittovaroista maksettava pääomanpalautus.)

Tarkemmin vapaaehtoisista vakuutuksista

Asiakkaalla voi olla 1) vapaaehtoinen eläkevakuutus tai 2) vapaaehtoinen sijoitus- tai säästöhenkivakuutus.

Jos asiakkaalla on vapaaehtoinen eläkevakuutus, asiakas voi päättää eläkkeelle jäädessään ottaako rahat kerralla vai kuukausittain.

- Kerralla otetut rahat ovat kertaluonteisia eikä niitä huomioida asiakasmaksussa.
- Kuukausittain otetut rahat huomioidaan asiakasmaksussa jatkuvana tulona.

Jos asiakkaalla on sijoitus- tai säästöhenkivakuutus, asiakas on voinut sijoittaa rahasto-osuuksiin, takuu(tuotto)säästöihin, pörssiosakkeisiin.

- Rahasto-osuuksista saatuja tuottoja ei huomioida asiakasmaksussa.
- Takuu(tuotto)säästöistä tai pörssiosakkeista saadut jatkuvat tulot (=korot, osingot ja vastaavat tuotot) huomioidaan asiakasmaksussa. Tulot jaetaan kuukausitasolle.

Mikäli pääomasta tai muusta omaisuudesta saatavat tulot tulevat asiakkaalle esimerkiksi kerran vuodessa, nämä tulot jaetaan tilitysajankohdasta lukien yhtä monelle kuukaudelle, miltä tuotto on kertynyt, kuitenkin enintään 12 kuukaudelle.

2.5 Tuloista tehtävät vähennykset

Vähennykset tehdään myös puolison tuloista silloin, kun maksu määräytyy yhteisten

13.3.2023

tulojen mukaan. Vähennykset tehdään ilmoituskuukaudesta lukien.

Jatkuvissa ja säännöllisissä kotona annettavissa palveluissa ja yhteisöllisessä asumisessa otetaan huomioon seuraavat tuloista tehtävät vähennykset.

Tuloista tehdään seuraavat vähennykset (AsiakasmaksuL 10 g §):

- Virallisen edunvalvojan palkkio, joka on enintään 36,67 euroa kuukaudessa
- Virallisen edunvalvontavaltuutuksesta annetun lain 22 §:ssä tarkoitettu valtuutetun palkkio kuitenkin enintään edunvalvojan palkkion suuruisena
- Ulosmittaus
- Palvelun käyttäjän suorittamat elatusavut ja tosiasiallisista perhesuhteista johtuvat muut vastaavat kustannukset
- Kiinteistön luovutuksen yhteydessä määrääjäksi tai elinkaudeksi pidätetty rahana suoritettava etuus (syytinki)
- Avopuolisoiden yhteistalouden purkamisesta annetussa laissa tarkoitettu pesänjakajan tai tuomioistuimen määräämä hyvitys, joka asiakkaan tai tämän puolison on suoritettava rahana.

2.6 Tuloina ei oteta huomioon

Tulona ei oteta huomioon tuloverolain 92 §:ssä tarkoitettuja verovapaita sosiaalietuksia lukuun ottamatta elatustukea ja eläkettä saavan hoitotukea.

Jatkuvissa ja säännöllisissä kotona annettavissa palveluissa ja yhteisöllisessä asumisessa ei oteta huomioon seuraavia tuloja.

Kuukausituloina ei huomioida (Tuloverolaki 92 §):

- Lapsilisä
- Yleinen asumistuki
- Eläkkeensaajan asumistuki
- Opintotuen asumislisä
- Vammaisetuksista annetun lain (570/2007) mukaista etuutta (alle 16-vuotiaan vammaistuki, 16 vuotta täyttäneen vammaistuki) (**ei huomioida kotona annettavissa palveluissa, huomioidaan vain yhteisöllisessä asumisessa ja tuetussa asumisessa**)
- Kansaneläkelain (568/2007) mukaista lapsikorotusta
- Toimeentulotuki
- Sotilasavustus, asevelvollisen päiväraha
- Kelan kuntoutusetuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain mukaista ylläpitokorvausta
- Rintamalisä
- Ylimääräinen rintamalisä

13.3.2023

- Julkisesta työvoima- ja yrityspalveluista annetun lain mukainen kulukorvaus sekä matka- ja yöpymiskustannukset
- Hautausavustus
- Äitiysavustus
- Maahanmuuttajan erityistuki
- Koulutusrahaston ammattitutkintostipendi
- Oppisopimuskoulutuksessa olevan oppilaan valtion varoista saamat taloudelliset edut
- Palkkatuki
- Opintotukilain mukainen korkoavustus sekä opintolainahyvitys
- Vangin tai tutkintavangin toiminta- tai käyttöraha
- Työ- ja päivätoiminnan maksamat toiminta- tai muut avustusrahat
- Lukioiden ja ammatillisten oppilaitosten koulumatkatuki
- Poliisikokelaan päiväraha
- Turvapaikanhakijoiden vastaanottoraha

Kuukausitulona ei oteta myöskään huomioon (AsiakasmaksuL 10 f §):

- Opintojen johdosta suoritettavat yksittäiset, kerran maksettavat apurahat tai muut vastaavat avustukset
- Kustannusten korvauksia ja muita tiettyä tarkoitusta varten myönnettyjä avustuksia tai muita vastaavia tuloja
- Tapaturmavakuutuksen perusteella suoritettavia sairaanhoito- ja tutkimuskuluja
- Perhehoidon kustannuksen korvauksia
- Eläkettä saavan hoitotuen osana maksettava veteraanilisä

2. Asiakasmaksun alentaminen ja perimättä jättäminen

Asiakkaalla on oikeus hakea asiakasmaksun alentamista ja perimättä jättämistä. Asiakkaan tulee hakea alentamista erikseen erillisellä alentamiseen ja perimättä jättämiseen tarkoitetulla lomakkeella tai vapaamuotoisesti.

Maksun alentamisessa sovelletaan pysyväisohjetta asiakasmaksun alentamatta tai perimättä jättäminen PYSY072.

3. Palvelun keskeytykset ja niiden vaikutukset

Palvelun keskeytykset vaikuttavat jatkuvan ja säännöllisen kotihoidon, lapsiperheiden kotipalvelun sekä yhteisöllisen asumisen asiakasmaksujen perimiseen seuraavasti (AsiakasmaksuL 10 k §):

Jos palvelu keskeytyy

- asiakkaasta johtuvasta syystä:

13.3.2023

- tilapäisesti 5 päiväksi tai alle, asiakasmaksu **peritään** poissaolon ajalta. Poissaolo alkaa jo asiakkaan lähtöpäivästä.
 - yli 5 päiväksi mutta alle kuukaudeksi, asiakasmaksua **ei saa periä** yli 5 päivää ylittävältä osalta. Asiakkaan palveluun paluupäivästä eteenpäin asiakasmaksu peritään normaalisti.
 - koko kuukaudeksi, asiakasmaksua **ei peritä** lainkaan.
- kunnasta johtuvasta syystä tai asiakkaan joutuessa lyhytaikaiseen laitoshoittoon:
 - asiakasmaksua **ei peritä** ollenkaan poissaolon ajalta, ei edes laitoshoittoon tulo- eikä lähtöpäivältä.

Asiakasmaksuun kuuluvat kaikki maksun osat, jotka sisältyvät asiakkaalta perittävään kuukausimaksuun.

Asumiskustannukset eivät kuulu 10 e §:n mukaiseen kuukausittaiseen asiakasmaksuun. Yllä luetellut keskeytysäännöt eivät kosketa asumiskustannuksia.

Esimerkkejä asiakasmaksun keskeytystilanteista

Asiakas lähtee 6 päiväksi lomalle (1.8.–6.8.). Häneltä veloitetaan asiakasmaksua lähtöpäivästä lukien ensimmäiset 5 päivää (1.8.–5.8.). Asiakkaalta ei veloiteta asiakasmaksua 6.8. Asiakas palaa palveluun 7.8., asiakasmaksun laskutus jatkuu paluupäivästä lukien.

Asiakas joutuu sairaalaan 6 päiväksi (1.8.–6.8.). Asiakasmaksu jätetään perimättä ajalta 1.8.–6.8. Asiakas palaa palveluun 7.8., mutta asiakasmaksun laskutus jatkuu seuraavasta päivästä 8.8. lukien.

Asiakas on poissa koko kuukauden, asiakasmaksua ei peritä lainkaan, vaikka poissaolon syynä olisi asiakkaan oma loma.

4. Tarkistamistilanteet ja päätösten oikaisu

Asiakasmaksu määrätään asiakkaalle toistaiseksi. Asiakasmaksu tarkistetaan asiakkaan tai tämän edustajan pyynnöstä (AsiakasmaksuL 10 j §) silloin, jos

- asiakkaan tai hänen perheensä tulot ovat muuttuneet;
- asiakkaan tai hänen puolisonsa oikeus vähennyksiin on muuttunut;
- perheen olosuhteet ovat muuttuneet;
- maksu osoittautuu virheelliseksi;
- asiakkaalle laadittua asiakassuunnitelmaa muutetaan siten, että sillä on vaikutusta asiakasmaksun suuruuteen;

13.3.2023

- kunnan tai kuntayhtymän maksuperusteita muutetaan siten, että sillä on vaikutusta asiakasmaksun suuruuteen.

Asiakas/asioidenhoitaja voi olla yhteydessä Asiakasmaksut-yksikön asiakaspalveluun, puh. (09) 310 44610, kun haluaa pyytää tarkistusta.

Päätöksen tarkistus tehdään siitä ajankohdasta lähtien, kun muutos on tapahtunut. Kunta voi tarkistaa päätöksen omasta aloitteestaan, jos kunta huomaa edellä listatut muutokset. Tarkistus tehdään enintään vuoden ajalta.

Jos maksua koskeva päätös on perustunut asiakkaan tai hänen edustajansa antamiin virheellisiin tietoihin, maksu voidaan oikaista takautuvasti enintään yhden vuoden ajalta (10 j §:n mom. 2).

Asiakkaan tai perheen tulot tarkistetaan vuosittain.

Jos päätöksessä oleva virhe johtuu työntekijän virheestä, menetellään seuraavasti:

- Jos maksu on ollut liian pieni johtuen työntekijän virheestä, maksu oikaistaan uudella päätöksellä, eikä asiakkaalta laskuteta takautuvasti lisää.
- Jos maksu on ollut liian suuri, liikaa perityt suoritukset palautetaan asiakkaalle kahdella eri perusteella:
 1. Jos päätöksen peruste on virheellinen, palautetaan asiakkaalle hänen liikaa maksamansa määrä kokonaan enintään maksuunpanovuoden ja viiden sitä edeltävän vuoden ajalta (esim. maksupäätökseen on otettu mukaan sellaisten henkilöiden tuloja, joita ei kuulu ottaa mukaan). Uusi päätös tehdään välittömästi.
 2. Työntekijän tallennusvirheestä tai huolimattomuusvirheestä johtuva liikaa peritty maksu palautetaan asiakkaalle enintään maksuunpanovuoden ja viiden sitä edeltävän vuoden ajalta. Uusi päätös tehdään välittömästi.

5. Muutoksenhaku

Asiakkaalla on oikeus hakea oikaisua asiakasmaksupäätökseen. Asiakasmaksupäätöksen mukana lähetetään asiakkaalle aina oikaisuvaatimusohje, jossa on ohjeistus asiakkaalle oikaisuvaatimuksen laatimiseksi.

Oikaisuvaatimus osoitetaan sosiaali- ja terveystoimen yksilöasiain jaostolle ja lähetetään kirjaamoon.

13.3.2023

6. Viitteet

Sosiaali- ja terveyslautakunnan päätös 21.9.2021 § 224 Jatkuvista ja säännöllisistä kotona annettavista palveluista perittävät enimmäismaksut 1.10.2021 alkaen

Sosiaali- ja terveyslautakunnan päätös 11.5.2021 §95 Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksujen maksuperusteiden määrittäminen asiakasmaksulain osauudistuksen mukaisesti 1.7.2021 alkaen

Laki rintamaveteraanien kuntoutuksesta annetun lain muuttamisesta (54/2019)

Sosiaali- ja terveyslautakunnan päätös 13.2.2018 §34 sosiaali- ja terveystoimen asiakkailta perittävien maksujen tarkistamisesta 1.1.2018 alkaen sekä maksujen tarkistusoikeuden delegoinnista päättämisestä

Sosiaali- ja terveyslautakunta 28.11.2017 § §318 Ulosmittauksen huomioon ottaminen määriteltäessä asiakasmaksuja ja niiden alentamista tai perimättä jättämistä

Sosiaalihuoltolaki 1301/2014

Sosiaali- ja terveyslautakunta 17.12.2013 §19 Lääkkeiden annosjakelu ja sen suorahankinta kotihoidossa

Terveydenhuoltolaki (30.12.2010/1326)

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista 734/92

Asetus sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista 912/92

Laki vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista 1987/380

Kansanterveyslaki 66/72

Lisätietoja:

Kehittämissuunnittelija Minna Lehtinen, puh. 310 45947

Sähköpostit ovat muotoa etunimi.sukunimi@hel.fi

JUHA JOLKKONEN
sosiaali- ja terveys- ja pelastustoimialan
toimialajohtaja

TIINA MÄKI
hallintojohtaja

Postiosoite

PL 6000
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
sosiaalijaterveys@hel.fi

Käyntiosoite

Toinen Linja 4 A
00530 Helsinki
www.hel.fi/sote

Puhelin

+358 9 310 5015

Faksi

+358 9 310 42504

13.3.2023

7. Liitteet

Liite 1. Asiakasmaksulain 10 e §:n perheeseen mukaiset tulorajat 1.1.2022 alkaen

Perheen koko, henkilömäärä	1	2	3	4	5	6
Tuloraja, euroa kuukaudessa	598	1 103	1 731	2 140	2 591	2 976

Jos henkilöitä on enemmän kuin kuusi, tulorajaa korotetaan 356 eurolla kustakin seuraavasta henkilöstä.

Liite 2. Jatkuvan ja säännöllisen kotona annettavan palvelun sekä yhteisöllisen asumisen maksuprosenttitaulukko

Palvelutunnit/kk	Perhekkoko					
	1	2	3	4	5	6
4 tai vähemmän	4	4	4	4	4	4
5	8	7	6	6	6	6
6	8	7	6	6	6	6
7	8	7	6	6	6	6
8	8	7	6	6	6	6
9	12	10	9	9	9	8
10	12	10	9	9	9	8
11	12	10	9	9	9	8
12	12	10	9	9	9	8
13	16	12	11	11	10	9
14	16	12	11	11	10	9
15	16	12	11	11	10	9
16	16	12	11	11	10	9
17	20	16	14	12	10	9
18	20	16	14	12	10	9
19	20	16	14	12	10	9
20	20	16	14	12	10	9
21	22	18	16	12	10	9
22	22	18	16	12	10	9
23	22	18	16	12	10	9
24	22	18	16	12	10	9
25	24	20	16	12	10	9

13.3.2023

26	24	20	16	12	10	9
27	24	20	16	12	10	9
28	24	20	16	12	10	9
29	26	20	16	12	10	9
30	26	20	16	12	10	9
31	26	20	16	12	10	9
32	26	20	16	12	10	9
33	28	20	16	12	10	9
34	28	20	16	12	10	9
35	28	20	16	12	10	9
36	28	20	16	12	10	9
37	30	20	16	12	10	9
38	30	20	16	12	10	9
39	30	20	16	12	10	9
40	30	20	16	12	10	9
41 tai enemmän	35	20	16	12	10	9

Liite 3. Säännöllisen lapsiperheiden kotipalvelun maksuprosenttitaulukko

Palvelutunnit/kk	Perhekoko					
	1	2	3	4	5	6
4 tai vähemmän	1	1	1	1	1	1
5	2	2	2	2	2	2
6	2	2	2	2	2	2
7	2	2	2	2	2	2
8	2	2	2	2	2	2
9	3	3	3	3	3	3
10	3	3	3	3	3	3
11	3	3	3	3	3	3
12	3	3	3	3	3	3
13	4	4	4	4	4	4
14	4	4	4	4	4	4
15	4	4	4	4	4	4
16	4	4	4	4	4	4
17	5	5	5	5	5	5
18	5	5	5	5	5	5
19	5	5	5	5	5	5
20	5	5	5	5	5	5
21	6	6	6	6	6	6
22	6	6	6	6	6	6
23	6	6	6	6	6	6
24	6	6	6	6	6	6
25	7	7	7	7	7	7

13.3.2023

26	7	7	7	7	7	7
27	7	7	7	7	7	7
28	7	7	7	7	7	7
29	8	8	8	8	8	8
30	8	8	8	8	8	8
31	8	8	8	8	8	8
32	8	8	8	8	8	8
33	9	9	9	9	9	9
34	9	9	9	9	9	9
35	9	9	9	9	9	9
36	9	9	9	9	9	9
37	10	10	10	10	10	10
38	10	10	10	10	10	10
39	10	10	10	10	10	10
40	10	10	10	10	10	10
41 tai enemmän	11	11	11	11	11	11

Liite 4. Jatkuvien ja säännöllisten kotona annettavien palveluiden enimmäismaksut

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti (21.9.2021 § 244), että jatkuvien ja säännöllisten kotona annettavien palvelujen asiakasmaksujen enimmäismäärät määräytyvät 1.10.2021 alkaen seuraavasti:

Palvelutunnit kuukaudessa	Enimmäismaksut (euroa / kuukausi)
0–4 h	119,66
5–8 h	538,47
9–12 h	1017,12
13–16 h	1495,76
17–20 h	1974,40
21–24 h	2453,05
25–28 h	2931,69
29–32 h	3410,33
33–36 h	3888,98
37–40 h	4367,62
41 h tai enemmän	4906,10

Liite 5. Yhteisöllisen asumisen ja tuetun asumisen ateriamaksut

Yhteisöllisen asumisen ja pitkäaikaisen tuetun asumisen asiakkaalta peritään päätöksen yhteydessä myös hänelle suunnitellut ateriapalvelujen maksut. Ateriamaksut ovat seuraavat (sosiaali- ja terveyslautakunta 15.2.2022 § 26):

13.3.2023

- Täysihoito 433,00 euroa kuukaudessa (aamupala, lounas, iltapäiväkahvi/välipala, päivällinen, iltapala).
- Puolihoito 324,80 euroa kuukaudessa (puolihoito sisältää puolet päivän aterioista, esim. aamupala, lounas, iltapäiväkahvi/välipala).

Postiosoite

PL 6000
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
sosiaalijaterveys@hel.fi

Käyntiosoite

Toinen Linja 4 A
00530 Helsinki
www.hel.fi/sote

Puhelin

+358 9 310 5015

Faksi

+358 9 310 42504